

Filozofija pitanja za orijentaciju u dijelovima gradivu

Pojmovi	Filozofemi	Argumenti	Odnosi
<ol style="list-style-type: none"> 1. racionalizam 2. metodička sumnja 3. cogito (kogitacija) 4. urođene ideje 5. dokaz o božjem postojanju 6. mišljenje i protežnost (res cogitans i res extensa) 7. supstancija 	<p>Rene Descartes</p> <p>U što je sve Descartes posumnjao i zašto u svako od tih uvjerenja?</p> <p>Descartesov pojam razuma („misleća stvari“).</p> <p>Što je za njega istina (istinita spoznaja)?</p> <p>Do kojih istina dolazi? Kritika njegove metode.</p> <p>Što je supstancija, i zašto Descartes navodi da ih je dvije?</p>	<p>Objasni Descartesov argument o postojanju sebe i bića koje se ne vara u spoznaji (boga), i koji je njegov stav o postojanju vanjskog svijeta (res extensa)</p>	<p>Po čemu se Descartesova metodička sumnja razlikuje od znanstvenog istraživanja i od sumnje Skeptika?</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. iskustvo 2. empirizam 3. načelo neprotuslovlja 4. senzacija 5. refleksija 6. ideja (Locke i Hume) 7. kvaliteta (Locke) 8. kauzalitet (uzročno posljedični odnos) 9. navika 10. vjerovanje 11. indukcija (induktivan zaključak) 12. skepticizam 13. 'znanje što' i 'znanje kako' 	<p>John Locke:</p> <p>Ciljevi njegovog istraživanja i njegovi odgovori.</p> <p>Što je za Locke razum? Što su njegovi predmeti? Postoji li razlika između razuma i njegovih predmeta? Koje su naše spoznajne moći i što su? Kako do njih dolazi? Što su primarne a što sekundarne kvalitete?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Na koji način Locke opovrgava postojanje „urođenih ideja“? 2. Kako Locke dolazi do svojega poimanja razuma? 3. Zašto Locke uvodi dvije moći spoznavanja? 4. Zašto i kako Locke uvodi razliku primarnih i sekundarnih ideja? 5. Što bi Descartes mogao reći na izvjesnost spoznaje prema Locke? 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Koja je razlika u poimanju „ideje“ između Locke i Platona (ili Descartesa)? 2. Koja je razlika u poimanju <i>razuma</i> između Locke i Descartesa? 2. Koje probleme uočavaš u teorijama istine Descartesa i Locke? 3. Usporedi Lockeov i Descartesov pristup problemu spoznaje i njihove rezultate.
	<p>David Hume:</p> <p>Koja je razlika između istina o odnosima između ideja i činjenica?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zašto Hume razlikuje odnose između ideja i činjenice? 2. Navedi primer za proces kojim dolazimo 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Usporedi Lockeovu i Humeovu ocjenu o izvjesnosti spoznaje. Bi li se moglo reći da Locke

	<p>Kako možemo razlikovati je li neki sud istina o odnosu između ideja ili je činjenica („Humeov test“)? Navedi primjer!</p> <p>Koja područja znanja na temelju tog kriterija možemo razlikovati?</p> <p>Opiši način na kojem temeljimo sva „zaključivanja“ o činjenicama. Je li naša spoznaja o činjenicama izvjesna? Zašto?</p> <p>Spoznajemo li mi za Humea razumom?</p>	<p>do spoznaje o uzročno posljedičnom odnosu između stvari. Zašto mi, prema Humeu, ne spoznajemo, nego vjerujemo da su stvari kauzalno vezane?</p> <p>3. Bi li problem koji je naglasio Hume mogli nazvati 'problem indukcije' ili 'problem navike'? Zašto? Stvara li to problem u utemeljenju stavova prirodnih znanosti (tj. znanja o prirodi)? Obrazloži.</p> <p>4. Što nas, prema Humeu, u životu vodi? Obrazloži. Je li moguće biti dosljedan skeptik?</p>	<p>staje gdje Hume počinje? Obrazloži.</p>
<p>1. pojava – stvar o sebi</p> <p>2. a priori – a posteriori</p> <p>3. vrijeme i prostor (čisti zorovi)</p> <p>4. kategorije razuma (čisti pojmovi): Jedinstvo, mnoštvo, cjelokupnosti... supstancija i akc., kauzalitet, zajedništvo... (v. tablicu u udžbeniku)</p> <p>5. ideje – duša, svijet i bog</p>	<p>Immanuel Kant: „kopernikanski obrat“ i njegovo značenje, apriornost prostora i vremena, Spoznaja:</p> <p>1. Osjetilnost: stvar o sebi – pojava – apriorni uvjeti (prostor i vrijeme);</p> <p>2. Razum: pojava – čisti pojmovi; Što je priroda; što su ideje i njihova nespoznatljivost; čisti pojmovi (kategorije);</p> <p>Iz koje se kategorije razuma stvara ideja o svijetu, a iz koje ideja o duši? Možemo li mi išta znati o idejama (svijetu, duši i bogu)? Zašto? Zašto smo, prema Kantu, ipak „osuđeni“ da razmišljamo o njima?</p>	<p>1. Što je za Kanta osjetilnost a što razum? Čini li ga taj stav racionalistom? Zašto ne? Zašto nije ni empirist?</p> <p>2. Obrazloži tvrdnju: Kant tvrdi da je svijet koji (znanstveno) promatramo „naš“ model a ne svijet kakav jest („stvar o sebi“), no zajednički svim ljudima. (pokušaj dati i razloge protiv ovog Kantovog stava)</p> <p>3. Zašto mi nužno, prema Kantu, stvaramo ideje (duše („ja“), svijeta i boga) u svijesti, i zašto mi o njima ništa ne možemo znati?</p>	<p>1. Na koji način Kant smatra da rješava problem nemogućnosti znanja o prirodi koji je Hume otvorio?</p>

Etika			
Teleologija Blaženstvo (eudaimonija) Vrlina Mana Načelo sredine Sloboda Razboritost i razum (um)	Aristotel – etika: Blaženstvo, teleologija (sve ima sebi svojstvenu svrhu, pa i čovjek), Pet načina življenja (ž. Tjelesnih užitaka, ž. Bogatstva, ž. Časti, društveni (politički) i misaoni ž.), vrline i mane; Što je sloboda?	1. Na koji način Aristotel obrazlaže da životom tjelesnih užitaka, životom časti i životom bogatstva čovjek ne može živjeti blaženo (sretno)? 2. Kako Aristotel obrazlaže svoj pojam ljudskog dobra (vrlinu; zašto sredina između dvije krajnosti)? 3. Je li djelo iz vrline ili mane uvijek isto ili može kod različitih ljudi biti različito? (npr. Može li isto djelo kod jednoga biti onakova vrline a kod drugog mane)?	1. odnos fraze „sreća je u malim stvarima“ i Aristotelove etike
1. ideal mudraca 2. duševni mir (ataraksija) 3. hedonizam 4. razboritost	Epikur ...	...	...
Etika prava	John Locke – Prirodna prava – Život, sloboda, jednakost, vlasništvo, pravo na očuvanje ovih prava	Dovedite u vezu ova učenja s uređenjem u kakvom živimo. Na koji problem nailazimo kada neka prava proglasimo prirodnima? Problematiziraj svako od onih koje je Locke smatrao prirodnim.	1. Usporedi Lockeovu i Aristotelovu etiku – u čemu nam Lockeova može biti orijentir a u čemu na može, a u čemu Aristotelova može a u čemu ne?
Moralni osjećaj	D. Hume Kako Hume razlikuje osjećaj koji smatra moralnim od ostalih? ...	Na što moramo pristati ako ne prihvaćamo postojanje takvog „objektivnog“ osjećaja, a na koje probleme nailazimo ako ga prihvaćamo? ...	...